

Sölvesborgs kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Möllebacksskolan L
belägen i Sölvesborgs kommun

Tillsyn i Möllebacksskolan L

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Sölvesborgs kommun under våren 2016. Möllebacksskolan L besöktes av Skolinspektionen mellan den 9 mars 2016 och den 11 mars 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Möllebacksskolans rapportering av elevernas resultat för årskurs 3 hösten 2015 visar att 78,3 procent av eleverna når de nationella kunskapskraven för ämnet svenska. I matematik är det 73 procent av eleverna som når de nationella kunskapskraven.

Skolan saknar en sammanställning av resultat för hur många elever som nått målen för naturorienterande ämnen respektive samhällsorienterande ämnen.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens personalenkät och vårdnadshavares enkät för år 2015 mäter bland annat skolans upplevda måluppfyllelse beträffande trygghet och studiero på en tiogradig skala.

Skolinspektionens enkätsvar från eleverna angående studieron på Möllebacksskolan gav indexvärdet 4,9 vilket kan jämföras med samtliga medverkande skolenheters indexvärde som var 6,4. Vårdnadshavarnas svar gav indexvärdet 5,5 vilket kan jämföras med samtliga skolenheters indexvärde som var 6,6. När det gäller frågor om studieron på skolan blev indexvärdet på personalenkäten 5,4 vilket kan jämföras med indexvärdet för alla grundskolors personalsvar som var 6,9.

Elevernas svar gällande trygghet på Möllebacksskolan gav indexvärdet 8,7 medan samtliga skolenheters indexvärde var 8,5. Vårdnadshavarnas svar gav indexvärdet 8,1 i jämförelse med samtliga skolenheters indexvärde som var 8,3. När det gäller frågor om tryggheten för eleverna blev indexvärdet på personalenkäten 6,7, jämförande indexvärde för alla grundskolors personalsvar var 8,2.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-09-30
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-09-30
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-09-30

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det på Möllebacksskolan finns brister inom området "Styrning och utveckling av verksamheten". Rektorn analyserar inte kunskapsresultaten på skolan och inte heller resultaten gällande trygghet och studiero. Rektorn kan då inte heller besluta om utvecklingsåtgärder som är grundade i en analys av resultaten. Det är viktigt att ett systematiskt kvalitetsarbete tar avstamp i resultaten och fångar de kärnprocesser som är en del av skolans dagliga verksamhet.

Arbetet för att motverka kränkande behandling är inte målinriktat då alla lärare gör på sitt eget sätt när det gäller att kartlägga elevernas behov.

Även elevhälsans arbete är bristfälligt då elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande på skolnivå utan främst arbetar med individärenden.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sölvesborgs kommun att senast den 18 augusti 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sölvesborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Säkerställa att det vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. I detta ingår att utifrån en kartläggning på skolenheten utforma en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav.

*Motivering till bedömning av brist**Bedömning*

Utredningen visar att det inte sker en kartläggning på skolan av riskområden som läggs till grund för beslut om de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av eleverna. Det upprättas därmed heller inte en plan med en översikt över dessa åtgärder. Möllebacksskolans plan mot kränkande behandling (av skolan benämnd likabehandlingsplan) innehåller ingen redogörelse för de åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under året och det finns heller ingen redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det på skolenheten inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

Skolinspektionens utredning

Eleverna säger att lärarna tar reda på hur de mår genom enkäter och i de individuella utvecklingssamtalen.

Lärarna säger att rektorn varken samlar in eller sammanställer enkätresultaten från de kartläggningar som lärarna själva gör eller sammanställer. Lärarna på skolan deltar enligt egen uppgift inte som grupp i analysen av några resultat i det förebyggande arbetet för att motverka kränkande behandling och är därför inte med och identifierar vilka åtgärder som skolan skall arbeta med.

Rektorn säger att det är lärarna som gör kartläggningen av trygghet i klasserna. Hon menar att hon gärna skulle se att det fanns en gemensam enkät för skolan, men säger samtidigt att det i dagsläget saknas en sådan. Rektorn framhåller att skolan följer likabehandlingsplanens arbetsgång i ärenden rörande kränkande behandling men hon kan på fråga från Skolinspektionen inte redogöra för hur skolan arbetar förebyggande för att förhindra kränkningar. Rektorn kan heller inte utifrån de kartläggningar som lärarna genomför redogöra för vilka områden som genom dessa identifierats som riskområden och hur man på skolan skall åtgärda eventuella identifierade problem.

Elevhälsan deltar inte i processen med att upprätta en ny likabehandlingsplan, menar intervjuade representanter för elevhälsan. De uppger att det endast är rektorn som utvärderar likabehandlingsplanen.

Möllebacksskolan har inför tillsynen skickat in en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling till Skolinspektionen. Det finns i denna plan ingen redogörelse för vilka åtgärder man på skolan skall arbeta med under det

kommande året för att förebygga och motverka kränkande behandling av eleverna. Det finns inte heller någon redogörelse för hur tidigare åtgärder har genomförts.

Rättslig reglering

Skollagen anger att det ska bedrivas ett målinriktat arbete på skolenheten för att motverka kränkande behandling av barn och elever. En kartläggning av riskområden ska genomföras på skolan och resultatet ska läggas till grund för en plan mot kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för de åtgärder som avser att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Sölvesborgs kommun inte till fullo uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Sölvesborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sölvesborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Säkerställa att elevhälsan används främst hälsofrämjande och förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning

Utredningen visar att elevhälsan på Möllebacksskolan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Skolinspektionen bedömer därför att elevhälsan inte används på ett sätt som uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning avseende elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete

Elevhälsoteamet som team arbetar inte förebyggande och hälsofrämjande på generell nivå eller på gruppnivå, uppger intervjuade representanter för elevhälsan på skolan. Representanterna berättar att de jobbar mycket med individuella insatser och att de samverkar med lärare på deras initiativ. Tidigare hade skolan ett program för hur man skulle jobba hälsofrämjande och förebyggande med bland annat kost, alkohol och tobak, men detta uppges vara minst fem år sedan.

Intervjuade lärare på skolan säger att elevhälsan inte kan jobba hälsofrämjande och förebyggande på skolenheten eftersom de individuella ärendena upptar deras tid.

Rektorn säger att elevhälsoteamet inte arbetar förebyggande på generell nivå utan att elevhälsans arbete sker på individnivå. Rektorn uppger att elevhälsans arbete i hög utsträckning består av så kallade brandkårsutryckningar.

Rättslig reglering

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Detta innebär, enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 275 och 656), att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Vidare anges i förarbetena att arbete med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper. Som

exempel på mer generellt inriktade uppgifter, där elevhälsans medverkan är viktig, nämns bland annat arbetet med skolans värdegrund, undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Sölvesborgs kommun inte till fullo uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Sölvesborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivet ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sölvesborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Säkerställa att rektorn utifrån en analys av vad som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumenterar analysen och de beslutade åtgärderna.
- Säkerställa att rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Bedömning

Skolinspektionens utredning visar att rektorn inte analyserar det som framkommer i uppföljningen av kunskapsresultaten samt trygghet och studiero. Rektorn beslutar därmed inte heller om nödvändiga utvecklingsåtgärder utifrån en sådan analys. Eftersom ingen uppföljning och analys genomförs kan rektorn inte heller planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder som utgår från analysen samt därefter dokumentera dessa utvecklingsåtgärder.

Skolinspektionens utredning

Rektorn säger att hon samlar in kunskapsresultaten och resultatet av värdegrundsarbetet på skolan men att hon sedan inte analyserar dessa och inte heller utifrån analysen planerar för utvecklingsåtgärder. Rektorn säger vidare att kvalitetsarbetet är ett utvecklingsområde som man har påbörjat ett arbete kring men som ännu inte finns på plats. Intervjuade lärare uppger att de analyser med påföljande åtgärder som görs på skolan, gör varje lärare för sig själv i klasserna och inte på skolnivå. Några lärare säger också att rektorn samlar in resultatet av enkäterna angående trygghet och studiero men att varken rektorn, elevhälsan eller lärarna på skolenheten analyserar enkätresultaten.

Rättslig reglering

Enligt skolförfattningarna ansvarar rektorn för att det vid skolenheten bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. I detta uppdrag ingår att rektorn utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder. Rektorn ska sedan planera för hur dessa utvecklingsåtgärder ska genomföras och se till att de blir genomförda. Såväl analys av utvecklingsområden och beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder som planeringen för genomförandet av utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Sölvesborgs kommun inte till fullo uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Sölvesborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom

Beslut

2016-05-30
11 (13)

Dnr 43 - 2016:2027

regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själva upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Anna Alm
Föredragande/Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Möllebacksskolan L

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Möllebacksskolan L

Möllebacksskolan omfattar förskoleklass och årskurs 1-5. Skolan har flera paralleller från och med årskurs 4 eftersom skolan då tar emot elever från en annan skolenhet. På skolan går det 312 elever. Det finns också en förberedelseklass på skolan. I anslutning till skolan finns även ett fritidshem.

Möllebacksskolan ligger mitt inne i tätorten Sölvesborg. Skolan har tidigare bestått av två skolenheter som slogs samman till en skolenhet efter årsskiftet 2015/16. Rektorn har varit på skolan i flera år som rektor för Möllebacksskolan F-3 och tog efter årsskiftet 2015/16 över uppdraget som rektor för den nu sammanslagna skolenheten. Rektorn deltar, samtidigt som hon är rektor för Möllebacksskolan, i den statliga rektorsutbildningen.